

УДК 634.1:477.7

Малюк Т.В., кандидат с.-г. наук, с.н.с., заст. директора з наукової та інноваційної роботи
Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН України
E-mail: agrochim.ios@ukr.net

НАУКОВІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

У системі виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема плодової, найбільш вагомим чинником, безсумнівно, є не окремі технологічні прийоми, а саме технологія, яка повинна концентрувати в собі найбільшу частину сукупних досягнень науково-технічного прогресу.

З огляду на це та з метою підвищення ефективності садівничої галузі вченими Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН виведено понад 250 сортів плодових культур та введено у комерційний обіг 98 сортів, які є конкурентоспроможними за показниками скороплідності, посухо- та зимостійкості, високотоварності плодів, відмінних смакових якостей, створено технологію мікрозрошення кісточкових культур з використанням комплексу ресурсоберігаючих елементів та розроблено науково-практичні рекомендації щодо раціонального їх зрошення; розроблено якісно нові елементи створення інтенсивних насаджень кісточкових культур; екологічно безпечні системи захисту плодових насаджень від шкідливих організмів. Крім того дослідниками розроблено метод точного прогнозування дат виходу з періоду біологічного спокою і початку цвітіння дерев на основі фенокліматографічних

моделей та управління параметрами фізіологічного стану дерев і системою мікрозрошення; методи статистичного вибіркового вхідного контролю проміжної і кінцевої продукції розсадника; спосіб групування сортів колекції генофонду за ієрархічною класифікацією, яка має семантичну структуру, формалізовану для уніфікації, визначальності і порівняльності результатів.

Отже, подальший розвиток плодівництва у сучасних умовах невід'ємно пов'язаний з розробкою наукових основ сучасних елементів технології вирощування плодових культур в умовах глобальних змін клімату у бік посушливості, зокрема виведення посухостійких сортів, розробка ресурсо- та енергозберігаючих режимів зрошення садів в умовах гострої нестачі водних ресурсів, підбір нових сортопідщепних комбінуваних з підвищеною стійкістю до негативних умов довілля, нових конструкцій насаджень, сучасних біологічних систем їх захисту, що відповідають міжнародним вимогам. У цілому, збільшення виробництва садівничої продукції, зокрема за рахунок широкого впровадження науково обґрунтованих технологій, слід розглядати як стратегічну програму і складову частину розвитку сільського господарства держави.

УДК 631.1:634.1/7

Мамалига І.І., науковий співробітник відділу наукових досліджень з питань інтелектуальної власності і маркетингу інновацій та економіки

Дослідна станція помології ім. Л.П. Симиренка ІС НААН України
E-mail: mliivis@ukr.net

РИНОК САДІВНИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Галузь садівництва виконує дві важливі функції – забезпечує населення свіжими фруктами та постачає сировину для переробної промисловості.

Оцінюючи загальний стан галузі садівництва, можна зробити висновки щодо ефективності виробництва продукції за основними показниками, що характеризують розвиток галузі, а саме: площі насаджень та урожайність плодових і ягідних культур. Загальна площа плодово-ягідних насаджень у господарствах у 2020 році склала 191,0 тис. га. Площі насаджень за період 2011-2020 рр. зменшились на 15,5% з 226,1 тис. га у 2011 році до 191,0 тис. га у 2020 році. Урожайність плодово-ягідних насаджень за аналізований період значно коливається. У 2020 році цей показник склав 105,6 ц/га. За останні роки помітне постійне зростання урожайності, хоча цей показник є дещо низьким, щоб забезпечувати достатню ефективність виробництва продукції.

За період 2017-2020 рр. відмічається позитивна тенденція постійного зростання показника

урожайності по всіх типах господарств, хоча рівень урожайності залишається низьким відносно потенційного. Галузь у цілому останніми роками зазнає значного впливу природних факторів. Кліматичні зміни, а саме весняні заморозки в період цвітіння основних плодових культур та недостатній рівень опадів в літні місяці, негативно впливають на результативні показники галузі. Зважаючи на це, господарствам необхідно вживати заходів по облаштуванню багаторічних насаджень протиприморозковими конструкціями (дощування насаджень в критичні моменти) та системами поливу. Такі заходи є досить затратними, а тому саме державна підтримка є ефективним механізмом фінансування таких робіт. Закладання плодово-ягідних насаджень на базі сучасних інноваційних технологій з метою виведення ушкоджених, старих та малопродуктивних садів, дасть змогу підвищити ефективність галузі. За останні роки (2011-2020 рр.) темпи посадки плодово-ягідних наса-